

УДК: 305:159.923.2

ГЕНДЕРНА НЕРІВНІСТЬ – ВИКЛИК СУЧАСНОСТІ

Новіков Ю.Ю.

Науковий керівник – ст. викл. Жидкова О.О.

Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, просп. Науки, 14, каф. філософії, тел.(057)702-14-65)
e-mail: yurii.novikov@nure.ua

Gender issues cover many areas of life, despite significant developments over the past decade. Recently, the topic of gender issues has increasingly entered the subject field of sociological research. In this regard, there was a need to design theoretical and methodological foundations for the study of gender issues at various levels of sociological knowledge. In the context of the transformation of the modern world, it is necessary to rethink the directions of development in all spheres of modern society, including in the search for solutions to gender problems.

Дослідження вченими гендерних проблем показують, що вони актуальні за всіх часів, допомагають нам осмислити природу особистості людини, чоловічого та жіночого початку. Центром таких досліджень виступають соціальні, культурні, мовні та інші фактори, які визначають поведінку чоловіків і жінок.

Одна з проблем, на якій я б хотів зупинитися, це гендерна нерівність. Гендерна нерівність – це ситуація, коли жінки й чоловіки не є фактично рівними за правами, можливостями й уявленнями про них унаслідок сексизму. Донині жінки гірше за чоловіків представлені в багатьох областях, включаючи безпеку, освіту, можливості на ринку праці, політику, платню за рівноцінну роботу (гендерний розрив в оплаті), а також потерпають від гендерного насильства (насильство проти жінок) [1].

У традиційній моделі суспільства прийнято вважати, що поведінка чоловіків і жінок зовсім протилежна. Так чоловікам більш притаманна розважливність, лідерство, активність, рішучість, агресивність, тоді як жінкам – емоційність, пасивність, залежна поведінка. Якщо проаналізувати сучасне суспільство, то можна сказати, що загальноприйнята модель здобуває зовсім інший характер. Деякі риси, які властиві чоловікам переймають жінки й навпаки.

Поштовхом для вивчення ролі жінки в суспільстві став феміністський рух, що привернув увагу до низького соціального статусу жінок. Жінки чимало боролися за свої права протягом багатьох сторіч. Однак, у сучасному світі, із сьогоднішніми ринковими відносинами, жорстокою конкуренцією, як і раніше гостро стоїть проблема гендерної нерівності. Дотепер найчастіше головним аргументом у боротьбі за «місце під сонцем» стоїть стать людини, а не професійні навички, досвід, знання.

Проблема гендерної нерівності актуальна і для українського соціуму. У нашому суспільстві завдяки масовим стереотипам, що формувалися протягом довгого часу, роль жінки сприймається як другорядна, а самі жінки страждають від дискримінації в багатьох сферах суспільного життя. Цьому сприяли економічні й політичні колізії, які відбувалися в Україні останнім часом, слабкі позиції в суспільстві жіночих рухів і організацій, наявність рівних прав тільки на папері. Ці фактори приводять до того, що роль жінки сприймається на низькому рівні.

Для вирішення гендерних проблем створене й успішно працює Гендерне Бюро ПРООН. Ця організація займається аналізом гендерних проблем, бере участь у конкретному розв'язанні деяких з них, інформує соціум про наявність гендерних проблем. Враховуючи досвід розвинених країн, Стратегію гендерної рівності на 2018–2023 рр., ПРООН в Україні працює задля покращення гендерної рівності й розширення прав та можливостей жінок і дівчат [2]. До речі, в Україні розроблені такі документи, як Концепція Державної програми гендерної рівності в українському суспільстві, указ «Про вдосконалювання роботи центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків», Закон України «Про забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», «Про попередження насильства в сім'ї» тощо, але ці норми залишаються переважно декларативними. 27-28 лютого 2021 року Соціологічна група «Рейтинг» провела опитування серед населення України віком від 18 років і старші, стосовно проблеми гендерної нерівності в Україні. Нерівності між жінками і чоловіками в Україні поширеним явищем вважають 35% респондентів, натомість, 56% вважають, що це явище рідкісне.

Отже, проблема гендерної нерівності потребує вирішення. Щоб досягти успіху у цьому питанні, влада має вжити певну низку заходів, таких як: збільшення ролі жінки в політичному, економічному та соціальному житті суспільства; зрівноваження оплати праці жінок та чоловіків; збільшення кількості шляхів для самореалізації жінки.

Список використаних джерел:

1. В. Шевченко, Словник гендерних термінів (2016). Видавець Чабаненко Ю.
2. Стратегія гендерної рівності Ради Європи на 2018-2023 роки.
<https://rm.coe.int/prems-041318-gbr-gender-equality-strategy-2023-ukr-new2/16808b35a4>